

Sergej Lukjanenko
PRIEŠ RYTA
Fantastinis romanas

Sergej Lukjanenko
EUROPOS FANTASTIKOS LYDERIS

Tai pasaulis, kuriame kai kurie žmonės žino Žodį ir jo dėka gali daryti neįtikėtinus dalykus. Princas Markusas žino Pirminį Žodį, kuris gali iš pagrindų pakeisti šio pasaulio egzistenciją. Tačiau šio Pirminio Žodžio gviešiasi ir Bažnyčia, ir Imperija, ir Rosijos Chanatas...

Iš rusų kalbos vertė NIDA JAKUBAUSKAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
323 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Сергей Лукьяненко - БЛИЗИТСЯ УТРО
Москва. АСТ, 2000

Copyright © by Sergej Lukjanenko, 1998
Cover art copyright © by Luis Royo, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2005
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

I dalis

ŠVENTASIS MIESTAS

1 SKYRIUS,

*kuriame man suteikiama didžiausia garbė,
bet aš tuo visai nesidžiaugiu*

Apsiaustas mano buvo prabangus, šilkinis, veidą dengė gobtuvas.

Drabužis nors ir bažnytinis, paprastai pasiūtas ir neryškių spalvų, bet iškart matyti - ne paprastam klapčiukui skirtas. Kinijos šilkai brangūs, yra kuo didžiuotis.

Ir virvė, kuria mano rankos už nugaros surištos - taip pat šilkinė.

Irgi juk galima didžiuotis, ar ne?

Jeigu jau visai atvirai, tai net ir ne virvė, o dirželis, kuriuo tas pats apsiaustas turėtų būti surišamas. Ir užrišo jį greitai, atsainiai, be to - netinka juk pančiams slidus šilkas, bet vajau dešimt mi-

nučių aš eidamas krutinu pirštus, bandau atlaisvinti mazgą - neišeina! Ne tokie paprasti šventieji broliai, kaip galėtum pamanyti...

Nors kuo, tiesą sakant, padėtų man atlaisvintas mazgas? Urbyje, mieste miesto viduryje, Julijaus, Dievo Posūnio rezidencijoje...

O dar ir su dviem palydovais, kurie vedė mane begaliniais koridoriais stipriai suėmę už alkūnių. Iš šalies žiūrint, viskas tikriausiai atrodė kasdieniška ir taikiai: jauni novicijai padeda žengti senam kunigui, pasinėrusiam į pamaldžius apmąstymus...

Tik kad to pamaldumo manyje dabar nebuvo nė kruopelytės. Gal dėl to, kad pakaušį vis dar maudė ir galvoje dar plūduriavo pratisas užesys. O greičiausiai todėl, kad aš puikiausiai supratau - nieko gera manęs priešakyje nelaukia.

- Laiptukas, dvasiškasis broli, - pasakė tas, kuris ėjo pirmas. Nepiktai pasakė, netgi rūpestingai.

Kodėl jie turėtų manimi rūpintis? Ypač dabar, kai jau po visko...

Pro gobtuvo plyšį aš mačiau tik mažytį grindų

lopinėlių. Eiti tai nepadėjo, bet vis šiočia tokia pramoga. Ilgai mes einam ir vaizdas nuolat keičiasi.

Iš pradžių, kai tik iš kariatės išlipom, po kojomis buvo paprasčiausi akmenys. Lygiai nugludinti, švariai nušveisti, tačiau paprasti grindinio akmenys - be pagražinimų. Po to medinės ilgų galerijų grindys. Po to marmurinės inkrustuotos rūmų grindys. Po to marmurą užklojo minkšti kilimai.

Vis prabangiau ir prabangiau...

Nors koks, tiesą pasakius, skirtumas, ką mindžioti kojomis?

Svarbiausia - kad paties svetimos kojos nemindžiotų...

- Sustokit, dvasiškasis broli...

Čia tas, kuris kairėje. Pasikeisdami kalba.

Aš stovėjau klusniai, tik pirštai dirbo savo darbą: pešiojo mazgą, stengėsi užkabinti ir atmazgyti slidų šilką. O dešinysis novicijus pabarškino raktais - iš skambesio sprendžiant, geros bronzos raktams nepagailėta, - atidarė duris.

- Laiptukas, dvasiškasis broli...

Keista. Aš jau tikėjau, kad po kojomis tuoj pamatysiu raudonmedį ir Karelijos beržą, inkrustuotą plienu bei turkiu. Apsirikau - vėl paprasčiau akmenys.

Mane vedė kažkur žemyn, į rūsius.

Širdis pradėjo šokinėti tankiai, trūkčiodama.

Ne, malonės aš nesitikėjau, viskam buvau pasiruošęs, bet ne šitaip iš karto!

- Kur jūs mane vedate? - neiškenčiau aš. Atsakymo, žinoma, nesulaukiau. Tik konvojus stipriau sugniaužė pirštus.

Netgi taip...

Lipome mes nelabai stačiais laiptais, bet leidosi jie taip ilgai, kad iki paviršiaus buvo tikrai nemažiau kaip geri dešimt metrų. Pati patogiausia vieta kankinimų kameroms: jokie klyksmai nepasieks Urbio rūmų, nesudrums teisuolių ramybės.

Aš kietai sučiaupiau lūpas ir nusprendžiau, jog daugiau tikrai nieko nebeklausinėsiu.

Mokėjai gyventi - mokėk ir numirti.

Raktai žvangėjo dar du kartus. O va žmonių mums pakeliui nepasitaikė ir tylu buvo it kape.

Nepanašu į kankinimų kameras: net didžiausiam kankinimų meistrui reikia padėjėjų, o darbui ruošiami instrumentai kelia nemenką triukšmą.

Protu aš suvokiau, jog raminu pats save. Taip norėjosi tikėti gera pabaiga! Juk tai slypi pačioje žmogaus prigimtyje: priešintis tam, kas neišvengiama, puoselėti viltį. Ir kartais juk padeda. Vaikai, pavyzdžiui, Egipto piramidėje man užgeso žibintas, aš irgi susigalvojau paguodą - išeisiu, girdi, pagal atmintį, atmintis mano gera...

Ir nuėjau.

Ir išėjau... išropojau trečią dieną.

Tik visai ne pro tą landą, pro kurią į kapą buvau įlindęs. Pro kažkurią kitą apie kurią niekas nieko net nežinojo.

Mirti niekad nesinori. Todėl ir tikiesi žmogus, kad viskas baigsis gerai - iki pat galo...

- Sėskitės, dvasiškasis broli.

Mane stumtelėjo į pečius ir aš parkritau ant kažko kieto. Ranktūrių, prie kurių budelis rankas prirakina, čia, beje, nebuvo, ir tai džiugino.

Apie minutę buvo tylu. Mano konvojuotojai sto-

vėjo tylėdami ir nė nekrusteldami - lyg jų čia visai nebūtų. Tik kvėpavo jie per garsiai.

O po to kažkur labai toli sugirgždėjo durys. Plykstelėjo šviesa - ryški, lyg kas būtų uždegęs dujinius žibintus ar acetileno lempas. Pasigirdo žingsniai... ir mano palyda tarsi užmiršo kvėpuoti.

- Nuimkite jam gobtuvą.

Pasakyta negarsiai ir netgi mandagiai. Bet kaip įsakmiai!

Gobtuvą nuo manęs nutraukė akimirksniu, keturiomis rankomis iškart. Turbūt ir galvą man nutrauks taip pat džiaugsmingai, jeigu tik prireiks...

Pamirksėjau aš dairydamasis, pratindamas akis prie ryškios šviesos ir stengdamasis suprasti, kur atsidūriau.

Ne, į kankinimų kamerą nepanašu!

Išvis į nieką nepanašu!

Maža apvali salytė, palei sienas - išrikiuoti dujiniai žibintai, ant lubų - senovinė, visai jau nebeįžiūrima mozaika. Akmeninės sienos, akmeninės grindys. Aš sėdžiu ant trumpo medinio suolo be

atlošo, konvojus sustingo šalia. Priešais - lygiai toks pat suoliukas, paprastas ir kietas, medis patamsėjęs nuo senatvės. O ant suoliuko sėdi žmogus: pagyvenęs, visas veidas vienu raukšlių, kakta pliktelėjusi, akutės mažos, apyžlibės ir tarsi mieguistos...

Paprasčiausias žmogus balta mantija, ant galvos - balta tiara...

- Atriškite jam rankas.

Kalbėjo jis beveik neprasičiaupdamas. Lyg kiekvienas žodis - brangenybė, ir dar nežinia, ar mes verti išgirsti jo žodį.

O juk taip ir yra!

Išganytojo įpėdinis, Bažnyčios galva Julijus sėdėjo priešais mane.

Tai, kas man nepasisekė, dvasiškieji broliai atliko be problemų. Šilkinį dirželį atrišo akimirksniu.

- Išeikite.

Dvasiškieji broliai nulenkę galvas - ir tyliai šmurkštelėjo pro tas duris, pro kurias mane atvedė.

Mes likome dviese.

Dar nē mēnuo neprašējo nuo tos dienos, kai man teko garbē pamatyti vyskupą Ulbrichtą. Pamenu, kaip puoliau prieš jį ant kelių, bučiavau ranką, prašiau atleidimo ir palaiminimo.

O dabar tarsi išdegė manyje kažkas. Tarsi atvėso.

Sėdžiu priešais Viešpaties Posūnį - ir kad nors krust...

- Suprantu... - ištarė Julijus. Pažiūrėjo kažkur į šoną, atsiduso. - Pasakyk savo vardą.

- Ilmaras.

- Tu vagis? - taip pat mieguistai, nuobodžiai paklausė Dievo Posūnis. Jis truputį greblavo kaip žmogus, kuris ilgai stengėsi atsikratyti mikčiojimo, bet taip iki galo ir nesugebėjo.

- Taip... jūsų šventenybe.

- Liūdesio Salose tu padėjai pabėgti berniukui, vardu Markas?

- Taip... jūsų šventenybe.

- Ar žinotai tada, kad Markas "jaunesnysis Dinastijos princas?"

- Ne.

Viešpaties Posūnis lētai užsimerkė ir, sakytum, visai užsnūdo. Aš patyliukais apsidairiau. Neįmanomas vis dėlto dalykas, kad mane, katorgininką ir žmogžudį, paliktų akis į akį su pačiu Julijum!

Bet nieko, išskyrus mus, šitame keistame kambaryje nebuvo. Nepamačiau aš ir jokių ambrazūrų, pro kurias į mane būtų nutaikyti šautuvai. Gal prastai žiūrėjau?

- Kodėl tu jį išgelbėjai? - sumurmėjo Julijus. - A? Kodėl...

Jis lyg ne klausimą uždavė, o šiaip - į orą ištarė. Bet aš atsakiau:

- Jis man padėjo pabėgti.

- Padėjo, o toliau? - Sumenkę pečiai po balta mantija krustelėjo. - Kodėl vėliau gelbėjai tiesos nežinodamas?

- Sesuo Užtarytoja prisakė draugų nepalikti...

- Gerbi Seserį... Tai gerai. - Brolis Julijus pažvelgė į mane: - O Išganytoją ar gerbi?

- Gerbiu.

- Tikiu, - lengvai sutiko Julijus. - Tavęs paklausius išeina, kad tu garbingas Bažnyčios sūnus.

Kaipgi nusiritai iki šitokio gyvenimo?

- Kokio? - kvailai paklausiau aš.

Viešpaties Posūnis tylėjo. Po to paklausė netgi su šiokio tokio susidomėjimo gaidele:

- Ar žinai, kokioje vietoje mes su tavim kalbamės?

Aš papurčiau galvą.

- Čia koplyčia, kurioje Išganytojas buvo karūnuotas Romos Imperatorium. Tai aplink ją išaugo visas Urbis. Čia - tikėjimo širdis, Umarai. Šitas kambarys neišvaizdus, iš pirmo žvilgsnio netgi skurdus, bet jis - Imperijos pamatas. Jis, o ne pui-kieji vienuolynai, ne prabangios bažnyčios, ne didžiulės katedros.

Mane ėmė krėsti šiurpas. Šito tikrai nesitikėjau... O Dievo Posūnis kalbėjo toliau:

- Mažai yra išrinktųjų, kuriems teko garbė čia jeiti. Dar mažiau tų, kuriems teko sėdėti ant šitų suolų. Ant vieno iš jų sėdėjo pats Išganytojas... tik nežinia, ant kurio. Net aš nežinau.

Jis vėl pažiūrėjo į mane. Keista buvojo maniera - lyg palietė akimis... ir tučtuoju atitraukė žvilgs-

nį.

- Už ką man tokia garbė? - paklausiau aš.

- Pasakyk tiesą, vagie Ilmarai, - mano įžūlaus klausimo Viešpaties Posūnis tarsi nepastebėjo. Nepastebėjo, bet atsakė: - Čia, tikėjimo širdyje, Urbio simboliuje, tu neišdrįsi pasakyti netiesos. Atsakyk... - Vėl kyštelėjo greitas žvilgsnis - tik dabar Dievo Posūnis akių nebenusuko, įsisiurbė į mane žvilgsniu, jo balsas sutvirtėjo, įgavo jėgos: - Kuo tu laikai Markusą, buvusį Dinastijos prinčą?

- Išganytoju... - sušnabždėjau aš.

Viešpaties Posūnis dar kiekiau suspaudė plonas lūpas. Paklausė:

- Kodėl?

- Jis Tikrąjį Žodį sužinojo... - pradėjau aš. - Argi paprastam žmogui jis atsiskleistų?

Tylėjo Julijus, žiūrėjo į grindis ir vėl, sakytum, užsnūdo. Bet aš priėjo elgesio jau ėmiau priprasti, tad laukiau kantriai. Ir sulaukiau:

- Pasakyk man, mano broli, vardan Sesers ir vardan Išganytojo... O kodėl gi Bažnyčia šitaip uoliai ieško visur nekalto vaiko, kuriame Išgany-

tojo siela rado prieglaudą?

Atsikvėpiau aš giliai, sukaupiau jėgas ir atsakiau, ką galvojau:

- Pirminis Žodis - tai valdžia, jūsų šventenybe. Raktas, atveriantis visus Žodžius, kurie tik pasaulyje yra, buvo ar bus. Priėjimas prie visų turtų, paslėptų Šaltyje.

- Ir kas iš to?

- Kas žinos Pirminį Žodį, tas valdys pasaulį... - sumurmėjau aš. - O tai didelė pagunda ir pasaulietiniams valdovams, ir... ir Šventajai Bažnyčiai.

- Umarai vagie... - pradėjo Julijus, bet nutilo ir susimąstė. Po to kilstelėjo galvą ir paklausė, lyg tik dabar būtų mane pamatęs: - O pasakyk man, Umarai, kas atsitiko Neapolyje, kur jūs susitikote su sargybos karininku Arnoldu. Papasakosi?

Tuščias klausimas, viską aš jau išpasakojau per patį pirmąjį tardymą... Žmogaus kūnas silpnas: kai tik pradėjo man geriausias Italijos meistras "Rožę raudoną ir rožę baltą" rodyti, taip ir išpasakojau - vos priėjome trečią baltą žiedlapį ir išpažinau visas nuodėmes.....